

Bůh, sex a manželství

Dobrá zpráva pro rozum i srdce

P. Karel Skočovský

9. Jaký je rozdíl mezi antikoncepcí a přirozeným plánováním rodičovství?

Motto:

„Jde o rozdíl větší a hlubší, než se obvykle myslí, neboť je spjat se dvěma vzájemně se vylučujícími představami o lidské osobě a sexualitě.“

Jan Pavel II., *Familiaris consortio*, 32

Hlavní myšlenky:

- Antikoncepce a přirozené plánování rodičovství (PPR) mají **stejný cíl**: vyhnout se početí dalšího dítěte; oba jsou to způsoby záměrné kontroly početí.
- Mezi antikoncepcí a přirozeným PPR přesto existuje **podstatný antropologický a morální rozdíl**; tento rozdíl spočívá v **prostředcích** k dosažení kontroly početí (teologicky je to tzv. „předmět skutku“).
- Prostředkem kontroly početí u antikoncepce je **potlačení/odstranění předpokládané plodnosti**; u PPR je to **sebeovládání**: sexuální abstinence v plodném období cyklu ženy.
- Antikoncepční prostředky svým účinkem **směřují přímo proti plodnosti** muže nebo ženy; PPR jsou pouze metody **zjišťující** začátek a konec plodného období ženy. **Antikoncepce plodnost odstraňuje; PPR periodickou plodnost sleduje a akceptuje a tuto přirozenou dispozici využívá k odpovědnému rodičovství**
- **Rozdíl mezi antikoncepcí a PPR je jako rozdíl mezi „lhát“ a „mlčet“**: obojí má za cíl „neříci nežádoucí pravdu“. Rozdíl mezi nimi je v **prostředcích**, jak toho dosáhnout – lhaní je přímým útokem proti pravdě, mlčení pravdu respektuje jako dobro.
- **„Umělost“** (zde chápána jako „vyrobenost člověkem“) **použitých antikoncepčních prostředků je eticky nepodstatná**: katolická církev odsuzuje jak „umělou“ (např. kondom), tak „přirozenou“ / „přírodní“ antikoncepci (rostlinné výtažky nebo přerušovanou soulož); naopak akceptuje jak metody PPR využívající „umělé“ prostředky (teploměr, počítač), tak „přirozené“ prostředky (počítání dnů).
- Při použití antikoncepce mají manželé **vždycky „chráněný“ sex**; při použití PPR mají vždy **„nechráněný“ sex**.
- Při použití antikoncepce ztrácí sex význam **úplného sebedarování**; při PPR se manželé jeden druhému **bezvýhradně a úplně darují**. Kvůli antikoncepci se manželé

nestávají v pravém smyslu „jedno tělo“; PPR manželům umožňuje vždy stát se „**jedno tělo**“.

- Používání antikoncepce vyjadřuje odmítnutí těla s jeho plodností, stvořitelského plánu, který spojuje sex s předáváním života; **PPR vyjadřuje akceptaci těla muže i ženy, jejich sdílené plodnosti i stvořitelského záměru s manželskou sexualitou.**

Otázky k diskusi a dalšímu promýšlení tématu:

1. V diskusích o antikoncepci z pohledu etiky se někdy objevuje odkaz na „přirozenost“/„nepřirozenost“ použitých prostředků. Církev ale takové rozlišení (alespoň v běžně chápaném smyslu) nedělá: netvrdí, že kondom je špatný, **protože** je to „umělý“ prostředek kontroly početí, a naopak že PPR je morální, protože je „přirozené“/„přírodní“. Proč je podle vás argumentace „přirozeností“ problematická? Jaké různé významy může mít např. tvrzení: „Je to (ne)přirozené“?
2. Pomáhá vám analogie se „lhaním“ a „mlčením“ pochopit rozdíl mezi antikoncepcí a PPR, když připustíme, že obojí má stejný cíl? Může být někdy i „mlčení“ nemorální? Co tato analogie říká o morálnosti používání PPR? Je používání PPR za nějakých okolností nemorální?
3. Najdete příklady z jiných oblastí života, kde dobrý cíl neospravedlňuje použité prostředky? Najděte si např. vysvětlení rozdílu mezi „killing“ a „letting die“ v debatách o eutanazii.
4. Znáte nějaký pár, který od používání antikoncepce (kondomu, pilulky) přešel k PPR? Jak oni popisují rozdíl mezi antikoncepcí a PPR? Co se změnilo v jejich prožívání sexuality, v manželském vztahu, v duchovním životě?
5. Židé už po tisíciletí zachovávají v manželství období sexuální zdrženlivosti (během menstruace a 7 dnů po ní). Tento zvyk se nazývá *taharat ha-mišpacha* (zákon rodinné čistoty). Zkuste na internetu najít svědectví někoho z židovského prostředí, jakou má zkušenost s vlivem periodické sexuální abstinence na manželský vztah. Např. zde najdete jeden příklad:
http://www.lpp.sk/index.php?option=com_multicategories&view=article&id=371:ritualni-koupel-a-zavazek-k-pohlavni-zdrzenlivosti-mikve-znamena-usebrani&catid=2:uncategorised&Itemid=102

Doporučená literatura:

Viz předchozí díl seriálu.